

DATUM
2016-06-30
ERT DATUM
2016-04-14

DIARIENR
2016/75-4
ER BETECKNING
Ku2016/00504/D

Regeringskansliet
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Palett för ett stärkt civilsamhälle (SOU 2016:13)

Betänkandet tar upp ett stort antal frågor och förslag av varierande relevans för Statskontoret. De frågor som Statskontoret har valt att kommentera kategoriseras enligt följande:

- Förslag för att värna och stärka det civila samhällets roll i demokratin och samhället.
- Förslag för att underlätta civilsamhällets verksamhet.
- Förslag för att förbättra civilsamhällets möjligheter att delta i offentlig upphandling.

Förslag för att värna och stärka det civila samhällets roll i demokratin och samhället

Regeringens och myndigheternas kontakter med civilsamhället (4.1.4)

Statskontoret avstyrker förslaget om årlig rapportering av kontakter med civilsamhället. Ett generellt avrapporteringskrav innebär en ökad administrativ börda utan att det är uppenbart vilken nytta det skulle kunna tillföra.

Kompetenshöjande insatser (4.2.1)

Statskontoret anser att förslaget att ge Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) i uppdrag att arbeta med kompetenshöjande insatser gentemot statliga myndigheter, kommuner och landsting inte är tillräckligt utrett. Statskontoret vill även påpeka att det enligt MUCF:s instruktion redan ingår i myndighetens uppgift att verka för att politiken för det civila samhället uppnås genom att ta fram, samla och sprida kunskap. Statskontoret anser vidare att frågan om uppdragens effektivitet och kostnad bör utredas mer noggrant innan ett sådant uppdrag åläggs MUCF. Detta för att säkerställa att de kompetenshöjande insatser som genomförs också är de insatser som är mest effektiva och bäst lämpade för ändamålet.

Statlig delegation för ökad social sammanhållning (4.3.4)

Utredningen föreslår att en statlig delegation tillsätts med uppdrag att i nära samverkan med civilsamhällets organisationer och berörda kommuner etablera långsiktiga lokala plattformar för det civila samhället i socioekonomiskt utsatta bostadsområden. Statskontoret bedömer i likhet med utredningen att samordning är viktig för att på ett effektivt sätt utnyttja tillgängliga resurser. Statskontoret avstyrker dock utredningens förslag om inrättandet av en statlig delegation. Enligt Statskontoret har utredningen inte tillräckligt utrett vilka konsekvenser tillsättandet av en sådan delegation skulle innebära, samtidigt som effekterna av delegationens arbete framstår som oklara, sett i relation till dess kostnader.

Förslag för att underlätta civilsamhällets verksamhet

Styrningen av statliga myndigheter (5.1.2)

Statskontoret avstyrker utredningens förslag om ett förtydligande av styrningen av statliga myndigheter genom en ändring i myndighetsförordningen. Det framgår redan av myndighetsförordningen att myndigheter ska samverka med alla aktörer under förutsättning att det gynnar verksamheten. En förordningsändring av det slag som utredningen föreslår skulle därför sannolikt inte ha mer än en marginell betydelse. Statskontoret bedömer att en långt mer effektiv utgångspunkt är att koncentrera sig på de myndigheter där samverkan med civilsamhället är central. För dessa myndigheter bör man analysera om samverkan fungerar och vid behov överväga en eventuell ändring i myndighetens instruktion.

Tillsättningen av myndighetschefer (5.1.2)

Utredningen anger att erfarenheter från det civila samhället bör vara meriterande eller vara ett krav vid rekryteringen av myndighetschefer. Utredningen pekar på att ett sådant krav kan vara positivt och bidra till att förståelsen för civilsamhället ökar. Statskontoret avstyrker utredningens förslag, då vi anser att det inte är tillräckligt utrett. Till exempel så är definitionen av civilsamhället mycket bred, vilket kan försvåra värderingen av sådana meriter i förhållande till andra meriter.

Krav om konsekvensanalyser och redovisning för kommittéer och förvaltningsmyndigheter (5.1.3)

Statskontoret ser positivt på förslagen gällande införandet av krav om redovisning i kommittéförordningen och på införandet av krav om konsekvensanalys i förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning. Det är vår uppfattning att konsekvensanalyser är ett lämpligt sätt att ge beslutsfattare

ett så bra underlag som möjligt inför beslut. Statskontoret anser även att det är positivt att möjliga konsekvenser för civilsamhällets organisationer uppmärksammas i betänkanden som lämnas av kommittéer.

Förslag för att förbättra civilsamhällets möjligheter att delta i offentlig upphandling

Upphandlingskriterier för civilsamhällets organisationer (6.2.3)

Statskontoret tillstyrker utredningens förslag att inom ramen för framtagandet av upphandlingskriterier särskilt beakta de mervärden som civilsamhällets organisationer erbjuder. Vi ställer oss också positiva till utredningens förslag om att Upphandlingsmyndigheten får i uppdrag att bjuda in relevanta organisationer från det civila samhället i arbetet med att utveckla stödet till upphandlande myndigheter inom olika verksamhetsområden, med fokus på att utveckla kriterier som fångar det civila samhällets organisationers särskilda mervärden. Statskontoret skriver i sin rapport om inrättandet av Upphandlingsmyndigheten att myndigheten har en mycket begränsad erfarenhet av att arbeta med sociala hänsyn sedan tidigare, vilket motiverar ett samarbete med det civila samhället för att utveckla sådana kriterier.¹

Vägledning till civilsamhällets organisationer (6.2.4)

Statskontoret instämmer i utredningens bedömning att det inte finns ett tillräckligt stort behov av en särskild vägledning för civilsamhällets organisationer. Statskontoret gör även, i likhet med utredningens förslag, bedömningen att man i stället bör anpassa befintlig vägledning efter det civila samhällets organisationers behov. I rapporten om inrättandet av Upphandlingsmyndigheten skriver Statskontoret att det med tanke på den stora efterfrågan på stödmaterial som finns är viktigt att Upphandlingsmyndigheten prioriterar arbetet med sociala hänsyn.

Vägledning till upphandlande myndigheter (6.2.5)

Statskontoret tillstyrker utredningens förslag att Upphandlingsmyndigheten ges i uppdrag att utarbeta vägledning till upphandlande myndigheter och att organisera återkommande utbildningstillfällen och nätverksträffar för beställare, upphandlare och företrädare för civilsamhällets organisationer. Statskontoret bedömer att en sådan vägledning är kostnadseffektiv och skulle generera goda förutsättningar för det civila samhällets organisationer att delta i offentlig upphandling.

¹ Statskontoret 2016:15 *Inrättandet av Upphandlingsmyndigheten – en delredovisning*, sid 42.

Den nationella upphandlingsstatistiken kompletteras (6.5)

Statskontoret har i sin rapport om inrättandet av Upphandlingsmyndigheten påpekat betydelsen av en väl utformad inköpsstatistik och att bristerna i upphandlingsstatistiken är stora.² Statskontoret tillstyrker därför utredningens förslag om att den nationella upphandlingsstatistiken ska kompletteras med uppgifter om civilsamhällets deltagande i offentlig upphandling.

Generaldirektör Ingvar Mattson har beslutat i detta ärende. Utredningschef Jessica Bylund och utredare Christian Stjärnqvist, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Ingvar Mattson

Christian Stjärnqvist

² Statskontoret 2016:15 *Inrättandet av Upphandlingsmyndigheten – en delredovisning*, sid 46.